

การบริหารงานวิชาการที่มีความสัมพันธ์กับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2
ACADEMIC AFFAIR ADMINISTRATION RELATED TO THE EDUCATIONAL QUALITY
ASSURANCE IN SYSTEM OF SCHOOLS UNDER NAKHON PATHOM
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

สุภาวดี ศรีสุบาล¹
SUPAWADEE SRISUBAL
จุฑารัตน์ นิรันดร์²
JUTHARAT NIRUNDORN

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 2) ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 จำนวน 104 โรง โดยมีผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูล 208 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการและระบบการประกันคุณภาพการศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์สเปียร์มัน

ผลการวิจัยพบว่า

1) การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : การบริหารงานวิชาการ , ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ABSTRACT

The purpose of this research were to know, 1) the level in academic affair administration in schools under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2. 2) the school quality assurance system in schools under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2. 3) the relationship between academic affair administration and school quality assurance system under Nakhon Pathom

¹ นักศึกษาปริญญาโท ภาควิชาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

² อาจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Primary Educational Service Area Office 2. The samples were 104 schools under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2. There were 2 school informants totally 208 people. The statistical used to analyze the data by using descriptive statistics namely frequency, percentage, arithmetic mean, and standard deviation, and the inferential statistics using the Pearson Moment Correlation.

The results of this research revealed that:

1) The level of academic affair administration in schools under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office ,as a whole and as individual, were at a high level .

2) The quality assurance system of under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2, as a whole and as individual, were at a high level

3) There was significantly relationship between academic affair administration and educational quality assurance system in school under Nakhon Pathom Primary Educational Service , Area Office 2 at..01 level

Keywords: academic administration, educational quality assurance system

บทนำ

การบริหารงานวิชาการ เป็นการบริหารกิจกรรมทุกประเภท ในโรงเรียน โดยจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ทั้งนี้ การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนามนุษย์ให้มีความเจริญงอกงามทั้งทางด้านสติปัญญา ความรู้ คุณธรรม ความดีงามในจิตใจ มีความสามารถที่จะทำงาน และคิดวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง สามารถเรียนรู้ แสวงหาความรู้ ตลอดจนใช้ความรู้อย่างสร้างสรรค์ มีสุขภาพร่างกายและจิตใจสมบูรณ์แข็งแรงประกอบอาชีพได้ มีวิถีชีวิตกลมกลืน ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและสามารถปรับตัวได้ในสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับอุดมการณ์สำคัญของการจัดการศึกษา คือ การจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิต และทำสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้การศึกษาที่สร้างคุณภาพชีวิตและสังคมบูรณาการอย่างสมดุลระหว่าง ปัญญาธรรม คุณธรรม และวัฒนธรรม เป็นการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อคนไทยทั้งปวง มุ่งสร้างพื้นฐานที่ดีในวัยเด็ก ปลูกฝังความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมตั้งแต่วัยการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพัฒนาความรู้ ความสามารถ เพื่อการทำงานที่มีคุณภาพ โดยให้สังคมทุกภาคมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้ตรงตาม

ความต้องการของผู้เรียน และสามารถตรวจสอบได้อย่างมั่นใจว่าการศึกษาเป็นกระบวนการของการพัฒนาชีวิตและสังคมเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน สามารถพึ่งตนเองได้ และสามารถแข่งขันได้ในระบือนานาชาติ (เอกชัย เอกขุนฤทธิ์, 2556)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 กำหนด ขอบข่ายการบริหารงานในสถานศึกษาไว้ 4 ด้าน คือ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล และ 4) การบริหารงานทั่วไป ซึ่งในการบริหารงานด้านต่างๆ นั้น ถือว่าเป็นหน้าที่ที่ผู้บริหารต้องรับผิดชอบโดยตรง ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับการบริหารงานให้มากขึ้น โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการ ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจหรือภารกิจหลัก ส่วนงานบริหารงานอื่นๆ เป็นงานสนับสนุนวิชาการ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการที่ ให้งานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งจะต้องขับเคลื่อนลงสู่สถานศึกษาอย่างทันที มีแนวทางในการบริหารนิเทศติดตาม ส่งเสริม สนับสนุนประสิทธิภาพใน

การทำงานทั้งในด้านคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ระบบประกันคุณภาพการปฏิรูปหลักสูตร ปฏิรูปการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ วิทยาการท้องถิ่น นโยบายที่สำคัญเกี่ยวกับยาเสพติด การส่งเสริมการอ่าน การวิเคราะห์และสำรวจช่วยเหลือโรงเรียนที่มีปัญหาด้านข้อมูลสื่อสารทางคอมพิวเตอร์และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อสร้างความเข้มแข็งของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2546 : 6)

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นงานที่มุ่งเน้นการพัฒนาสติปัญญาความรู้ความสามารถคุณธรรมจริยธรรมเจตคติและค่านิยมให้ผู้เรียนเป็นคนเก่งคนดีและมีความสุขตั้งนั้นงานวิชาการเป็นตัวชี้วัดคุณภาพผู้เรียนและความสำเร็จความสามารถของผู้บริหารโรงเรียน (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2546 : 33) หากพิจารณาขอบข่ายและภารกิจงานวิชาการเป็นหลักในการประกันคุณภาพตามกระทรวงศึกษาธิการ มี 12 ด้าน ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 7) การนิเทศการศึกษา 8) การแนะแนวการศึกษา 9) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 10) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 12) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552:3)

การบริหารงานวิชาการมีขอบข่ายครอบคลุมกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ได้คุณภาพและมาตรฐานผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาทั้งการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในและภายนอก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการที่มีความสัมพันธ์กับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 เพื่อที่จะนำข้อเสนอแนะจากการวิจัยไปปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้มีคุณภาพโดยเฉพาะมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนและผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในพร้อมทั้งให้บรรลุตามความมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้การบริหารงานวิชาการประกอบด้วย 12 ด้าน คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 5) การนิเทศการศึกษา 6) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา 7) การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน 8) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 9) การแนะแนวการศึกษา 10) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และ 12) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นในการจัดการศึกษา และระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน มี 8 ด้าน ดังนี้ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และ 8) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ซึ่งแบ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 42 โรงเรียน ขนาดกลางจำนวน 70 โรงเรียน และขนาดใหญ่จำนวน 9 โรงเรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 121 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 36 โรงเรียน ขนาดกลาง จำนวน 59

โรงเรียน และขนาดใหญ่จำนวน 9 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น จำนวน 104 โรงเรียน มีผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 คน คือผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน และรองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือหัวหน้างานวิชาการ 1 คน รวม 208 คน โดยคำนวณหากลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ซึ่งได้จากการเปิดตารางประมาณการ

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (X)

การบริหารงานวิชาการ (x_{tot})
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (x_1)
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (x_2)
3. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (x_3)
4. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (x_4)
5. การนิเทศการศึกษา (x_5)
6. การพัฒนาสื่อ, นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา (x_6)
7. การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน (x_7)
8. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน (x_8)
9. การแนะแนวการศึกษา (x_9)
10. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (x_{10})
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น (x_{11})
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นในการจัดการศึกษา (x_{12})

ตัวแปรตาม (Y)

ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (y_{tot})
1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (y_1)
2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (y_2)
3. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ (y_3)
4. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (y_4)
5. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (y_5)
6. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (y_6)
7. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน (y_7)
8. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (y_8)

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู. กรุงเทพมหานคร.
: กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพมหานคร.

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ซึ่งแบ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 42 โรงเรียน ขนาดกลาง จำนวน 70 โรงเรียน และขนาดใหญ่จำนวน 9 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น จำนวน 121 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 36 โรงเรียน ขนาดกลางจำนวน 59 โรงเรียน และขนาดใหญ่จำนวน 9 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น จำนวน 104 โรงเรียน โดยมีผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 คน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน และรองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือหัวหน้างานวิชาการ 1 คน โดยคำนวณหากลุ่มตัวอย่างตามตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน การสุ่มแบบ Stratified random Sampling

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้เก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยแนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือมาจาก วสันต์ ปรีดานันท์ การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม (วสันต์ ปรีดานันท์, 2553) โดยจำแนกออกเป็น 12 ด้าน มีจำนวน 38 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือมาจาก มาณพ แจ่มพลอย การศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี (มาณพ แจ่มพลอย, 2556) มีจำนวน 32 ข้อ สำหรับแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดจัดลำดับคุณภาพ (Rating scales) 5 ระดับของ ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ต (Likert's five rating scale) โดยกำหนดค่าคะแนนของแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง การบริหารงานวิชาการและการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ให้ค่าน้ำหนักคะแนน 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง การบริหารงานวิชาการและการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก

ให้ค่าน้ำหนักคะแนน 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง การบริหารงานวิชาการและการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ให้ค่าน้ำหนักคะแนน 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง การบริหารงานวิชาการและการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับน้อย

ให้ค่าน้ำหนักคะแนน 2 คะแนน

ระดับ 1 หมายถึง การบริหารงานวิชาการและการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ให้ค่าน้ำหนักคะแนน 1 คะแนน

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยมีขั้นตอนตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามที่มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับของการบริหารงานวิชาการและระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

2. เขียนแบบสอบถามฉบับร่างตามโครงสร้างของเนื้อหาครอบคลุมการบริหารงานวิชาการและระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

3. ตรวจสอบเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามฉบับร่างที่มีข้อคำถามของตอนที่ 2 การบริหารงานวิชาการ และ ตอนที่ 3 การประกันคุณภาพการศึกษาจำนวน 32 ข้อรวมข้อคำถามทั้งสิ้น 70 ข้อ เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) ความเที่ยงตรงของข้อคำถามแต่ละข้อใช้ค่า ดัชนีความสอดคล้องIOC (Index of Item Objective Congruence) โดยพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 – 1.00 โดยทุกข้อคำถามอยู่ระหว่าง 0.50 – 1.00

4. นำเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามฉบับร่างที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 โรงเรียน จำนวน 30 คนเพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือแบบมาตราส่วน

ประมาณค่าตามวิธีของ Cronbach (1970 : 202 -204) เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.91

5. แบบสอบถามที่ผ่านการหาค่าความเชื่อมั่นแล้ว เป็นแบบสอบถามฉบับจริงนำไปจัดพิมพ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับคืนแบบสอบถามแล้ว ตรวจสอบความสมบูรณ์ การตอบแบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและข้อคำถาม ที่ต้องการทราบ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถิติที่ใช้การหาคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย

- 1) หาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าเฉลี่ยของความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC)
- 2) การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach

2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการบรรยายดังนี้

- 1) ความถี่
- 2) ค่าร้อยละ (Percentage)
- 3) ค่าเฉลี่ย (Mean)
- 4) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

- 1) หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยใช้สูตรเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยการบริหารงานวิชาการที่มีความสัมพันธ์กับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

นครปฐม เขต 2 สามารถสรุปสาระสำคัญของการศึกษาได้ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือการพัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องมาคือการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และน้อยที่สุดคือการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพใน รองลงมาคือด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

3. การบริหารงานวิชาการที่มีความสัมพันธ์กับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าความสัมพันธ์ระดับมากที่สุดคือการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนกับการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพในคู่ที่มีค่าความสัมพันธ์ต่ำสุดคือการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา กับตัวแปรผลจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

อภิปรายผล

ผลการวิจัย การบริหารงานวิชาการที่มีความสัมพันธ์กับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2

1. ระดับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนั้นการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากับการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนที่ผลการวิจัยเป็น การบริหารวิชาการถือเป็นหัวใจหลักของการบริหารสถานศึกษา ครอบคลุมทุกกิจกรรมของโรงเรียนโดยกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาโดยให้คิดว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการด้วยนอกจากนี้สถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาได้มีการจัดการอบรมพัฒนาผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษามาอย่างต่อเนื่องทำให้บุคลากรผู้บริหารและครูมีการพัฒนาตนเองและการพัฒนาการบริหารงานวิชาการอย่างสม่ำเสมอและถือว่าเป็นบทบาทสำคัญที่จะต้องปฏิบัติเพื่อส่งผลดีต่อสถานศึกษา สอดคล้องกับการศึกษาของโสภา วงษ์นาคเพชร (2553 : 97) ได้วิจัยการบริหารวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานวิชาการ 12 ด้านอยู่ในระดับมากทุกด้านและกุลทรี พิกุลแกม (2555 : 119) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ผลการศึกษาพบว่าการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ระดับการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพใน และจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากผลการวิจัยที่ปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาต่าง ๆ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 มีกระบวนการบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพการศึกษา

ภายในโรงเรียนได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาเพื่อพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับการศึกษาของพิเชษฐ์ วาญวรรธนะ (2553 : 108) ได้ศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ผลการศึกษาพบว่าประสิทธิผลของสถานศึกษาทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและทองพล คำเรืองศรี (2553 : 67-68) ได้ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์เขต 2 พบว่าระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน

3. การบริหารงานวิชาการที่มีความสัมพันธ์กับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารงานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียน เมื่อบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพ คุณภาพของนักเรียนและตัวบ่งชี้ในการประกันคุณภาพการศึกษาก็จะต้องเน้นที่คุณภาพของนักเรียน สายทอง ประยูรคำ (2558) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ผลการศึกษาพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 พบว่า โดยรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ ธนพัฒน์ อภัยโส, จงใจ เตโช (2558) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตาม

กระบวนการ PDCA ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่าทักษะการบริหารและการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกระบวนการ PDCA โดยรวมอยู่ในระดับมากและทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกระบวนการ PDCA จำแนกตามสถานภาพโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูต้องให้ความสำคัญ เอาใจใส่ เร่งปรับปรุง พัฒนาการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีทางเลือกในการตัดสินใจและแก้ปัญหาสามารถกำหนดนโยบายบนพื้นฐานของข้อมูลเชื่อถือได้และสามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น ด้านส่งเสริมความรู้วิชาการแก่ชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนส่งเสริมให้ความรู้ด้านวิชาการ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้การจัดการศึกษาในสถานศึกษามีประสิทธิภาพสูงขึ้น และการและการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่นและองค์กรอื่น ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูต้องให้บริการทางวิชาการเพื่อส่งผลให้โรงเรียนได้รับการยอมรับว่าเป็นโรงเรียนที่ดำเนินภารกิจของโรงเรียนได้ผลและส่งผลให้โรงเรียนมีคุณภาพอยู่ในระดับมาตรฐานตามที่ต้องการ โดยทุกฝ่ายต้องมีความส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดการศึกษา รวมถึงสนับสนุนให้ชุมชนเรียนรู้ ศึกษาดูงานด้านต่าง ๆ เพื่อนำถ่ายทอดให้กับนักเรียนและชุมชน

2. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการการทำงานประชุมคณะครูทำความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษา มีการวางแผนในการปฏิบัติงานเพื่อเตรียมพร้อมกับการติดตามและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาเกิดความก้าวหน้า ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามเป้าหมายตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่กำหนด ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาและชุมชนต้องมีการประชุมวางแผนเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและบรรลุตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ และด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและใช้แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นเครื่องมือในการบริหาร การนิเทศติดตามรายงานการปฏิบัติงาน มีการจัดเก็บข้อมูลตามภารกิจของสถานศึกษา จัดทำเอกสารสารสนเทศประจำปีและใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาระบบสารสนเทศ

3. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ความสัมพันธ์กับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในเชิงบวกอยู่ในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูควรร่วมมือกันในการกำหนดเป้าหมาย ดำเนินงานตามแผนโดยมีผู้รับผิดชอบและผู้กำกับติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามกรอบระยะที่กำหนด มีการประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะและต้องมีการสรุปแผนงานเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการวางแผนครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานด้านวิชาการของสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานที่ได้รับรางวัลหรือประสบความสำเร็จในการบริหารงานด้านวิชาการเพื่อจะได้ทราบถึงปัจจัยสำคัญที่ทำให้สถานศึกษาประสบผลสำเร็จได้อย่างไร

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดนครพนม

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู**. กรุงเทพมหานคร.
- _____. (2552 ก). **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2553). **กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาพ.ศ. 2553**. กรุงเทพมหานคร.
- _____. (2554). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2553 (ฉบับที่ 3)** กรุงเทพฯ: บริษัทสยามสปอร์ต ซินดิเคท จำกัด.
- กุลทวี ปริตติดิลก.(2555). **การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- พิเชษฐ์ วาญวรรธนะ. (2553). **การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วสันต์ ปริदानันต์. (2553). **การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม**. สารนิพนธ์มหาวิทยาลัยศิลปากร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ภาพพ แจ้งพลอย. (2556). **การศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กาญจนบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). **คู่มือการปฏิบัติงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- โสภา วงษ์นาคเพชร. (2553). **การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2**. ปริญาานิพนธ์ ศษ.ม. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เอกชัย เอกขุนฤทธิ์. **การจัดองค์กร (Organizing)** เข้าถึงได้จาก <http://www.gotoknow.Org/posts/518309>